

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jonáš Czesaný: Hybridní monotyp

Kurátor: **Petr Vaňous**

Vernisáž: **čtvrtek 26. 10. 2017 v 18 hodin**

Termín výstavy: **27. 10. – 3. 12. 2017**

Místo konání: **Galerie Vyšehrad (nad Libušinou lázní)**

Jonáš Czesaný (nar. 1972 v Praze), absolvoval v letech 1991-1999 Akademii výtvarných umění v Praze (ateliér malby prof. Františka Hodonského a ateliér grafiky prof. Vladimíra Kokolii. Vedle malby a grafiky se věnuje také kresbě a příležitostně ilustraci. Do kontextu českého současného umění zařadily autora např. projekty Resetting. Jiné cesty k věcnosti (GHMP, Praha, 2007-08) nebo Fundamenty & Sedimenty. Vzpouza hraček 2011 (GHMP, Praha, 2011). Autor je zastoupen ve sbírce NG v Praze. Naposledy jsme se mohli setkat s jeho pracemi na kolektivních malířských výstavách Příběh dne(s) (GMU Hradec Králové, 2017) a Jiný život momentky (OGV, Jihlava, 2017).

Hybridní monotyp

Malba Jonáše Czesaného má charakter mimovolně objevovaných paměťových asociací, které se vynořují v obraze během pracovního procesu. Někde se tyto asociace pouze mihnou, oslabí a zmizí, jinde jsou podrženy, polapeny a vypěstovány do čisté, krystalické podoby, nebo zmetaforizovány do obecnějších poloh evokace či výpovědi. Jsou to věčné stavy, konkrétní předměty, nebo předmětné konstelace (včetně starých fotografií či novinových ilustrací), které provokují a probouzejí paměť. Autor se rozhoduje - volí náměty. Ty se počínají řetězit, opakovat, proměňovat, přetvářet. Ožívají v jiných kontextech (jež samy pozměňují), v polozapomenutých či zasutých vzpomínkách, v přemítání nad osudy členů nejširší rodiny, nad režimy a diktaturami, které tyto osudy ideologicky i prakticky modelovaly apod. Nejedná se tu o chtěné „retro“, které by v předsunuté neosobní rovině reprezentovalo cílené návraty do světa historických forem a dávno minulého životního stylu. Jsou to spíše metaforické stavy vytržení ze současného času směrem k minulosti, která je tu, v nás a v našem okolí, pocíťována jako neustále přítomná.

Za touto prvotní clonou mimovolní paměti se formuje další rozměr Czesaného malby, a tím je zpřítomňování principů, které se v životě různých generací opakují a mají zakládající sociální rozměr. Zkoumání těchto společenských aspektů vede autora k různě strukturované obrazové poetice pohybující se mezi výrazovým odlehčením, ironií a smrtelnou vážností (místy až tryznou; zde především starší obrazy týkající se holocaustu).

V poslední tvorbě zastoupené na výstavě Hybridní monotyp se Czesaný věnuje prolnutí určitých nekompatibilních světů, hledisek a názorových postojů. Obrazy zastupují intenzivní pocit rozpornosti plynoucí především z fenoménu nestrukturované paměti, jež se na jedné straně zcela neřízeně a chaoticky usazuje ve všem, co nás obklopuje (předměty, místa, vztahy, hudba, vůně ad.), na straně druhé stejně neřízeně zaplňuje virtuální prostor digitálních úložišť (komprimovaný reprodukováný obraz). Autor řeší situaci tak, že spojuje znakové a tvarové informace, včetně způsobů odkazů a odkazování na další úložiště a databanky.

Fotbálek, 2015, akryl na plátně

Desiluze, 2016, akryl na plátně

Obraz se stává situací „převrstvování“ či jakési mentální „defragmentace“. Je prvotním vstupem k zorientování se v tom, co je pociťováno jako labyrint či chaos. Czesaný se chytá těch aspektů, které lze obrazem zvěčnit. V nich potom odhaluje přítomnost – přímo či přeneseně – života systému v různé – blízké či vzdálené podobě. Formy se proměňují, ale číselné a alfabetycké kódy s drobnými proměnami zůstávají.

Tak například staré tuby barev v sobě obsahují odkazy v podobě výrobních a technických údajů. Skládají neúplný obraz toho, jakou výrobní identitu měly barvy v nedávné době. Zároveň se tímto způsobem Czesaný fakticky dotýká vlastní minulosti, když se vrací k reflexi starých malířských tub, jako živých či mrtvých úložišť toho, co je praktickým nástrojem-materiálem malířského média a jeho nejbytostnější podstatou (barva). Podobně neúplné počítačové klávesnice mohou generovat omezený vstup do světa sdílených významů, které jsou technicky filtrovány a převáděny do zkratk a kódů (vždy podle technického rozsahu znaků, jež jsou či nejsou k dispozici). Vznikají podsystémy a pastiše, v nichž mizí informace i emoce ve své úplnosti. Jsou to také společenské hry, v nichž platí daná pravidla jako mantinely samotného smyslu konkrétního hraní. Stolní fotbálek je opakem nedosažitelné absolutní lidské synchronizace, o kterou se pokoušejí režimy generující spartakiády a jiné opulentní přehlídky lidských mas podřízených dirigujícímu libretu ornamentální jednoty jako výrazu různě situované ideologie. Hybridní jsou tu vztahy a propojení, které vytváří rychlá post-internetová doba. Doba, kterou nelze archeologicky dotýkat, neboť její úložiště nemá podobu pevného skupenství ani stabilních terénních situací. Je nutné se ohlížet do minulosti, která jediná v genealogických konstelacích směřuje k nějakému věrohodnému tvaru, nebo alespoň ke vzpomínce na něj. Je to mezistav, který otevírá živost minulosti v neplatných formách, jež jsou ihned rozmývány přílivem a odlivem tekutých dat. Zbývá svět zvěčněných nástrojů – klávesnic a monitorů, které přetvářejí soukromé a intimní na veřejné a všeobecně dostupné. Vidět je jen povrch nástroje, jehož skladba opakuje čísla a písmena, znaky, kterými komunikovalo lidstvo od nepaměti. Rychlost zcizování lidského času je tu však s minulostí nesrovnatelná. Hybridní se stává rychlost sama.

PS: Monotyp je neopakovatelná situace, jediný originální otisk, který referuje o stavu své vlastní neopakovatelnosti, a to v době, která se neustále a čím dál rychleji opakuje. Je to čistý paradox rozpornosti přítomný v síle jedinečného uměleckého gesta.

Petr Vaňous

Barva, cifra, litery, 2017, akryl na plátně

Eintopf, 2017, akryl na plátně

Kontakt pro média:

Národní kulturní památka Vyšehrad

MgA. Bohdana Kolenová

propagace, PR

T.: +420 606 937 057

e-mail: kolenova@praha-vysehrad.cz